

שיעור הוצאה של מצניע, עה ע"ב – עח ע"א

- א. משנה. ועוד כלל אחר אמרו: כל הכשר להצניע, ומצניעין כמוהו, והוציאו בשבת – חייב חטאת עליו. וכל שאינו כשר להצניע, ואין מצניעין כמוהו, והוציאו בשבת – אינו חייב אלא המצניעו.
- ב. גמרא. ... אמר רבי יוסי בר חנינא: האי דלא כרבי שמעון, דאי כרבי שמעון – האמר: לא אמרו כל השיעורין הללו אלא למצניעיהן.
- ג. וכל שאינו כשר להצניע. אמר רבי אלעזר: הא דלא כרבי שמעון בן אלעזר: דתניא, כלל אמר רבי שמעון בן אלעזר: כל שאינו כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו, והוכשר לזה והצניעו, ובא אחר והוציאו – נתחייב זה במחשבה של זה....
- ד. משנה. המוציא יין כדי מזיגת הכוס, חלב כדי גמיעה, דבש כדי ליתן על הכתית, שמן כדי לסוך אבר קטן, מים כדי לשוף בהם את הקילור, ושאר כל המשקין ברביעית, וכל השופכין ברביעית. רבי שמעון אומר: כולן ברביעית, ולא נאמרו כל השיעורין הללו אלא למצניעיהן....
- ה. ת"ר ... במה דברים אמורים – במוציא, אבל במצניע – כל שהוא חייב. רבי שמעון אומר: במה דברים אמורים – במצניע, אבל במוציא – אינו חייב אלא ברביעית. ומזודים חכמים לרבי שמעון במוציא שופכין לרשות הרבים, ששיעורן ברביעית.

ג' שיעורים בהוצאה (מהקטן לגדול):

1. כל שהוא
2. השיעורים השונים שבמשנה
3. רביעית

נחלקו תנאים:

שיעורי הוצאה

רבי שמעון	ת"ק	
2	1 [ולרשב"א אפילו הוציאו אחר]	מצניע
3	2 [ובשופכין – 3]	מוציא

המשנה (סעיף א) לא כר"ש, גם ברישא, שכל הכשר להצניע כל אדם חייב עליו, דהיינו משבצת ימנית תחתונה, והן בסיפא שכל שאנו כשר להצניע אינו חייב אלא המצניעו (משבצת ימנית עליונה), אמנם היא גם אינה כרשב"א, שכן לדידה אם אחד הצניעו אף אחר שהוציאו חייב, ולא רק המצניעו.

מניסוח המחלוקת בברייתא (סעיף ה) ניתן להגדיר כך:

לרבנן חייב באחד משני תנאים: או מצניע (אפילו פחות משיעורי המשנה) או שהוציא כשיעור המשנה (אפילו לא הצניע).

לר"ש חייב רק בצירוף שני התנאים גם יחד: מצניע כשיעורי שבמשנה [אא"כ הוציא כרביעית, שאז לא צריך תנאי נוסף].